Prima instanţă: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. Tatiana Balan)

Dosarul nr. 2a-1008/25,(2-22116478-02-2a-14032025)

D E C I Z I E

1 aprilie 2026 mun. Chişinău

Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru în componenţa:

Preşedintele şedinţei, judecătorul Ana Panov

Judecătorii Svetlana Vîșcu și Elena Bolocan

Grefier Tinca Zagorodnîi

examinând în ordine de apel, în şedinţă publică, cererea de apel declarată de apelantul Serviciul Fiscal de Stat, împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 17 ianuarie 2025, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Serviciul Fiscal de Stat împotriva lui Alexandr Bacalov cu privire la încasarea sumei,-

a c o n s t a t a t:

Pretenţiile reclamantului:

1. La 5 august 2022, Serviciul Fiscal de Stat, a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Alexandr Bacalov cu privire la încasarea sumei.

În motivarea acțiunii, a indicat că în perioada 11 octombrie 2021– 22 octombrie 2021, SRL”Indautosistem” a fost supusă controlului fiscal, prin metoda verificării totale, privind estimarea obligației fiscale prin metode și din surse indirecte, pentru perioada fiscală 1 ianuarie 2017 – 31 august 2021, în legătură cu intentarea procesului de insolvabilitate potrivit hotărârii nr. 2i-148/21 din 17 septembrie 2021, emisă de Judecătoria Chișinău, sediul Central.

Menționează că, rezultatele controlului au fost generalizate în actul de control fiscal nr. 5-713409, prelungit pe formularul nr. 5-713410 din 22 octombrie 2021 și

decizia SFS nr. 656/4691 din 18 noiembrie 2021 asupra cazului de încălcare a legislației.

Susține că, în rezultatul controlului fiscal s-a stabilit că, factorii de decizie ai persoanei juridice SRL"Indautosistem" au diminuat impozitul pe venit din activitatea de întreprinzător, taxa pe valoare adăugată și impozitul pe venit reținut din suma dividendelor achitate. Astfel, prin decizia SFS nr. 656/4691 din 18 noiembrie 2021 asupra cazului de încălcare a legislației a fost calculat suplimentar spre plată la buget impozit pe venit din activitatea de întreprinzător în sumă totală de 18937 lei pentru perioada fiscală A/2017, taxa pe valoarea adăugată în sumă de 1100 lei pentru perioada fiscală L/01/2019, impozitul pe venit reținut din dividendele achitate în sumă de 221230 lei pentru perioada fiscală L/01/2019, majorare de întârziere în sumă totală de 77325 lei și a fost aplicată amendă în sumă totală de 227151 lei.

Afirmă că, potrivit tabelului definitiv al creanțelor împotriva patrimoniului debitorului, au fost validate creanțele Serviciului Fiscal de Stat în sumă totală de 1665136,76 lei, constituite din creanțe chirografare de rangul III în sumă de 326549,90 lei și creanțe chirografare de rangul VI în sumă de 338586,86 lei.

Notează că, circumstanțele expuse denotă faptul că, SRL"Indautosistem" a cauzat bugetului public național prejudiciu în sumă totală de 665136,76 lei, acțiunea fiind săvârșită de persoana fizică în contul persoanei juridice.

Comunică că, în gestiunea Procuraturii municipiului Chișinău, Oficiul principal s-a aflat cauza penală nr. 2022540014, pornită conform semnelor constitutive ale componenței de infracțiune prevăzute de art. 252 alin. (1) din Codul penal, pe faptul insolvabilității intenționate comise de către persoana juridică SRL"Indautosistem".

În acest context, a precizat că, Alexandr Bacalov deținea funcția de director și contabil al SRL"Indautosistem" în perioada supusă controlului.

Susține că, la 30 martie 2022, lui Alexandr Bacalov i-a fost înaintată acuzarea, fiindu-i incriminată comiterea infracțiunii prevăzute de art. 252 alin. (1) din Codul penal.

Relevă că, potrivit ordonanței privind încetarea urmăririi penale, Alexandr Bacalov a refuzat să depună careva declarații referitor la circumstanțele imputate în ordonanța de punere sub învinuire. Totodată, acesta a declarat că, solicită și este de acord cu încetarea urmăririi penale în privința sa în temeiul Legii nr. 243 din 24 decembrie 2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

Invocă că, potrivit art. 107 din Codul penal, amnistia este actul care are ca efect înlăturarea răspunderii penale sau a pedepsei, fie reducerea pedepsei aplicate sau comutarea ei, iar potrivit art. 50 din Codul penal, se consideră răspundere penală condamnarea publică, în numele legii, a faptelor infracționale și a persoanelor care le-au săvârșit, condamnare ce poate fi precedată de măsurile de constrângere prevăzute de lege.

Relevă că, Alexandr Bacalov a înaintat cerere, prin care a solicitat și a exprimat acordul cu privire la încetarea procesului penal, în legătură cu intervenirea amnistiei conform Legii nr. 243 din 24 decembrie 2021 privind amnistia, iar prin ordonanța din 30 martie 2022, Dmitrii Achimenco, procuror în cadrul Procuraturii mun. Chișinău, Oficiul principal, a dispus încetarea integrală a urmăririi penale în cauza nr. 2022540014 în privința lui Alexandr Bacalov și clasarea urmăririi penale din motivul intervenirii amnistiei.

Reiterează că, intervenția amnistiei exonerează persoana vizată de răspunderea penală, însă nu indică asupra lipsei faptei prejudiciabile.

Menționează că, pentru apariția răspunderii delictuale este necesar un fapt juridic. Componența delictului civil include următoarele condiții indispensabile atragerii la răspunderea delictuală: prejudiciul, fapta ilicită, raportul de cauzalitate dintre faptă și prejudiciu și vinovăție. Lipsa unei singure condiții, potrivit regulii generale, duce la excluderea răspunderii delictuale, cu excepția cazurilor expres prevăzute de lege când răspunderea delictuală se poate angaja și în lipsa vinovăției persoanei. Nu poate exista răspundere delictuală fără prejudiciu. Prejudiciul constituie consecințele negative cu caracter patrimonial sau nepatrimonial ale faptei ilicite, apărute ca urmare a lezării drepturilor subiective. Pentru antrenarea răspunderii delictuale este necesar ca între fapta ilicită și prejudiciu să existe un raport de cauzalitate. Raportul de cauzalitate este și condiția în funcție de care se determină mărimea despăgubirii. Se repară doar prejudiciul care este condiția directă a faptei ilicite.

Prin urmare, solicită admiterea acțiunii și încasarea de la pârât în beneficiul său a sumei de 665136,76 lei, precum și a taxei de stat.

Poziţia instanţei de fond:

2. Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 17 ianuarie 2025, s-a respins acțiunea, ca neîntemeiată.

Solicitarea apelantului:

3. Nefiind de acord cu soluția primei instanţe, la 21 ianuarie 2025 prin intermediul poștei electronice, apelantul Serviciul Fiscal de Stat, a declarat apel

împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 17 ianuarie 2025, solicitând admiterea cererii de apel, casarea integrală a hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii. A indicat că, motivele de fapt şi de drept vor fi prezentate suplimentar după ce va lua cunoştinţă cu hotărârea motivată, rezervându-și dreptul la apel suplimentar.

4. Potrivit fișei de repartizare a dosarului, cauza civilă a fost repartizată spre examinare în ordine de apel, judecătorului Ana Panov în mod automat-aleatoriu la 14 martie 2025.

5. Prin încheierea Curții de Apel Centru din 19 martie 2025, nu s-a dat curs cererii de apel declarate de apelantul Serviciul Fiscal de Stat. S-a acordat apelantului Serviciul Fiscal de Stat, un termen de 10 zile din momentul recepționării prezentei încheieri, pentru prezentarea în secția civilă din cadrul Direcției de evidență și documentare procesuală a Curții de Apel Centru a apelului motivat, cu indicarea motivelor de fapt şi de drept pe care se întemeiază apelul, a probelor invocate în susținerea apelului. S-a explicat apelantului că în caz contrar, va avea loc restituirea cererii de apel în corespundere cu prevederile art. 369 alin. (1^1) din Codul de procedură civilă.

6. La 27 mai 2025 și 1 aprilie 2025 prin intermediul poștei electronice, apelantul Serviciul Fiscal de Stat, a prezentat cererea de apel motivată, înlăturând în termen neajunsurile cererii de apel.

Argumentele părților:

7. În motivarea apelului s-a indicat, că nu este de acord cu hotărârea instanței de fond, o consideră ca fiind neîntemeiată şi pasibilă de a fi casată, reiterând integral argumentele expuse în cererea de chemare în judecată, pe care le susține și în cererea de apel.

Suplimentar indică că, în perioada 11 octombrie 2021 – 22 octombrie 2021, entitatea SRL”Indautosistem” (al cărei administrator era intimatul Alexandr Bacalov) a fost supusă controlului fiscal prin metoda verificării totale, privind estimarea obligației fiscale prin metode și din surse indirecte, pentru perioadele fiscale 1 ianuarie 2017 – 31 august 2021, în legătură cu intentarea procesului de insolvabilitate.

Notează că în urma controlului fiscal s-a stabilit că factorii de decizie ai SRL”Indautosistem” au diminuat impozitul pe venit din activitatea de întreprinzător, TVA-ul și impozitul pe venit reținut din dividendele achitate, stabilindu-se suplimentar sume spre plată și aplicându-se amenzi.

Subliniază că în cadrul procesului de insolvabilitate, conform tabelului definitiv al creanțelor împotriva patrimoniului debitorului, au fost validate creanțele SFS în sumă totală de 665.136,76 lei (chirografare rangul III și rangul VI).

Menționează că prin ordonanța procurorului din 30 martie 2022 s-a dispus încetarea urmăririi penale în cauza nr. 2022540014 în privința intimatului Alexandr Bacalov și clasarea acesteia din motivul intervenirii amnistiei (în temeiul Legii nr. 243 din 24 decembrie 2021).

Specifică că amnistia are efect înlăturarea răspunderii penale și a pedepsei, însă nu are efect asupra măsurilor de siguranță și nici asupra drepturilor persoanei vătămate, reglementată fiind la art. 107 din Codul penal, o altă caracteristică importantă fiind că persoana recunoaște vinovăția săvârșirii infracțiunii, chiar dacă se înlătură răspunderea penală prin amnistie.

Indică că Serviciul Fiscal de Stat, în calitate de parte vătămată în cadrul procesului penal, s-a adresat cu cerere de chemare în judecată privind încasarea sumei de la Alexandr Bacalov în temeiul răspunderii civile delictuale.

Notează că potrivit art. 1998 alin. (1) din Codul civil, cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție, este obligat să repare prejudiciul patrimonial și cel moral, răspunderea civilă delictuală angajându-se în situația unui prejudiciu dintr-o faptă ilicită extra-contractuală.

Menționează că pentru apariția răspunderii delictuale sunt indispensabile următoarele condiții: prejudiciul, fapta ilicită, raportul de cauzalitate și vinovăția, lipsa uneia dintre ele neputând genera răspundere delictuală.

Subliniază că Serviciul Fiscal de Stat a demonstrat cu certitudine în cadrul cauzei penale că vinovăția intimatului în comiterea faptei ilicite și a prejudiciului cauzat a fost demonstrată, existând și raportul de cauzalitate.

Precizează că în consecință, constatările instanței de fond privind lipsa întrunirii tuturor condițiilor generale necesare pentru antrenarea răspunderii delictuale a intimatului Alexandr Bacalov sunt ilegale și neîntemeiate.

Indică că referitor la validarea creanței SFS în cadrul procesului de insolvabilitate, prin hotărârea Judecătoriei Chișinău din 17 septembrie 2021 a fost admisă cererea introductivă privind declararea insolvabilității SRL”Indautosistem” și s-a dispus inițierea procedurii simplificate de faliment.

Notează că prin hotărârea Judecătoriei Chișinău din 5 februarie 2024, cererea lichidatorului de atragere la răspundere subsidiară a organelor de conducere a fost respinsă ca fiind neîntemeiată, iar prin hotărârea din 26 februarie 2025 s-a aprobat

raportul final, s-a încetat procesul de insolvabilitate și s-a considerat stinse creanțele creditorilor față de debitor.

Menționează că instanța de fond a stabilit greșit că existența validării creanței în cadrul insolvabilității constituie putere de lucru judecat care ar împiedica înaintarea cererii de atragere la răspundere civilă delictuală a lui Alexandr Bacalov, în condițiile în care acesta a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii, dar a fost eliberat de răspundere penală prin amnistie.

Subliniază că în conformitate cu art. 133 din Codul fiscal, SFS exercită atribuția de organizare și administrare a impozitelor și taxelor, reprezentând statul în instanțele de judecată ca subiect de drepturi și obligații.

Specifică că potrivit art. 181 din Codul fiscal, persoana cu funcție de răspundere responsabilă de stingerea obligației fiscale a contribuabilului este conducătorul acestuia sau o altă persoană desemnată, iar în lipsa lor, însăși persoana cu funcție de răspundere este responsabilă de toate obligațiile fiscale ale contribuabilului, indiferent de data apariției lor.

Indică că Serviciul Fiscal de Stat afirmă că cererea de chemare în judecată privind atragerea la răspundere civilă delictuală a lui Alexandr Bacalov este motivată în strictă conformitate cu prevederile legale, iar aprecierea instanței de fond este fără temei și eronată.

Concluzionează că hotărârea instanței de fond este arbitrară și neîntemeiată, deoarece concluziile expuse sunt în contradicție cu circumstanțele cauzei, nefiind bazate pe probe pertinente și convingătoare, ci pe afirmații unilaterale ale judecătorului preluate nemotivat din cererea intimatului, ceea ce o face pasibilă de casare.

8. În şedinţa judiciară, apelantul Serviciul Fiscal de Stat, reprezentat de Gheorghe Estrate, în temeiul procurii nr. 142 din 22 septembrie 2025, a solicitat admiterea cererii de apel cu motivele de fapt și de drept invocate în instrumentul de atac.

Intimatul Alexandr Bacalov, în ședința instanței de apel, fiind legal citat, fapt confirmat prin avizul de recepție anexat la dosar, nu s-a prezentat și nu a invocat careva motive. La fel, a fost legal citat pe email și prin intermediul reprezentantului său, avocat Alexei Tighinean.

Prin urmare, a fost dispusă examinarea cererii de apel în lipsa participanților la proces care nu s-au prezentat, or, în conformitate cu prevederile art. 379 alin. (2) din Codul de procedură civilă, neprezentarea în ședința de judecată a apelantului sau a intimatului, a reprezentanților acestora, precum şi a unui alt participant la

proces, citați legal despre locul, data şi ora şedinţei, nu împiedică judecarea apelului.

Aprecierea instanţei de apel:

9. Audiind participanții prezenți la proces, analizând şi studiind materialele cauzei, Colegiul consideră necesar de a admite apelul declarat de apelantul Serviciul Fiscal de Stat, a casa hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 17 ianuarie 2025, cu emiterea unei noi hotărâri, din următoarele considerente.

10. În conformitate cu art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel, apelantul respectând acest termen.

11. În conformitate cu art. 385 lit. c) din Codul de procedură civilă, instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să admită apelul şi să caseze integral sau parţial hotărârea primei instanţe, emițând o nouă hotărâre.

12. În temeiul art. 386 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, hotărârea primei instanțe se casează sau se modifică de instanţa de apel, dacă concluziile expuse în hotărâre sunt în contradicție cu circumstanţele pricinii.

13. Articolul 130 alin. (1) din Codul de procedură civilă, statuează că instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectual, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

14. În temeiul art. 240 alin. (1) din Codul de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării cauzei şi admisibilitatea acţiunii.

15. În conformitate cu prevederile art. 373 alin. (1), (2), (5) din Codul de procedură civilă, instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor şi obiecțiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă.

16. Colegiul Civil reține că instanţa de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, reţinându-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligația să examineze efectiv problemele esenţiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însuşirea motivelor instanţei inferioare. (*Hirro Balani c. Spaniei, nr. 18064/91 din 9 decembrie 1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29 mai 1997 §43*).

17. Potrivit recomandărilor avizului nr. 11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenţia Comitetului de Miniştri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătoreşti, o motivaţie şi o analiză clară sunt cerinţele fundamentale ale hotărârilor judecătoreşti şi un aspect important al dreptului la un proces echitabil. Pentru a răspunde cerinţelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidenţieze, că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esenţiale ce iau fost prezentate.

18. Instanţa de apel menționează că art. 6 din Convenţia Europeană a Drepturilor Omului garantează dreptul justiţiabilului la o hotărâre motivată sub aspectul instituirii obligației instanţelor de judecată de a-și argumenta hotărârile adoptate din perspectiva unei analize ample a circumstanţelor pricinii. Îndatorirea de a motiva coerent şi unitar hotărârea sub aspectul tuturor cererilor, fără a exista contradicţii între motivare şi dispozitiv, constituie o garanţie pentru justiţiabili, în faţa eventualului arbitrariu judecătoresc, fiind singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de a putea exercita un eficient control judiciar.

19. În opinia Colegiului, prima instanță, nu a ținut cont de aceste deziderate, nu a dat eficiență deplină tuturor circumstanțelor cauzei și înscrisurilor prezentate, fapt ce a condus la adoptarea hotărârii, care nu este bazată pe fundament temeinic și materialul probator administrat.

20. Din suportul probatoriu prezent la materialele cauzei, Colegiul atestă că în perioada 11 octombrie 2021– 22 octombrie 2021, inspectorii principali ai Direcției control post operațional nr. 3 din cadrul Direcției generale control post operațional, în baza deciziei privind inițierea controlului fiscal nr. 115941/11 din 11 octombrie 2021, au efectuat controlul fiscal, prin metoda verificării totale privind estimarea obligației fiscale parțial prin metode și din surse indirecte pentru perioada fiscală 1 ianuarie 2017 – 31 august 2021 în baza informației disponibile referitor la activitatea entității SRL”Indautosistem”, în legătură cu intentarea procesului de insolvabilitate potrivit hotărârii nr. 2i-148/21 din 17 septembrie 2021, emisă de Judecătoria Chișinău, sediul central.

21. În rezultatul controlului fiscal s-au constatat următoarele:

- estimarea obligației fiscale la capitolul impozitului pe venitul din activitatea de întreprinzător în sumă de 18937 lei, pentru perioada fiscală A/2017;

- eschivarea de la calculul și plata sumei impozitului pe venit reținut din plata dividendelor în mărime de 221230 lei, pentru perioada fiscală L/12/2018;

- eschivarea de la calculul și plata sumei TVA de la stocul de materiale existent, în sumă de 1100 lei, pentru perioada L/01/2019;

- neprezentarea la prima cerere a documentelor de evidență, dărilor de seamă fiscale și altor documente și informații privind desfășurarea activității de întreprinzător, pentru perioadele fiscale 1 ianuarie 2017 – 31 august 2021;

- neasigurarea păstrării dărilor de seamă fiscale și a documentelor de evidență pentru perioada 1 ianuarie 2017 - 31 august 2021, ceea ce face imposibilă efectuarea controlului fiscal privind corectitudinea calculării și achitării impozitelor și taxelor;

- neplata în termen a impozitului pe venit din activitatea de întreprinzător pentru A/2017;

- încălcarea modului de întocmire a declarației cu privire la impozitul pe venit pentru perioada fiscală A/2017 cu calculul obligației suplimentare la buget (1 caz);

- neprezentarea declarațiilor cu privire la impozitul pe venit (forma VEN12) pentru perioadele fiscale 2018, 2019 (1 ianuarie 2019 – 31 decembrie 2019), fără calculul obligațiilor suplimentare la buget (1 caz);

- neprezentarea dării de seamă privind impozitul pe venitul agenților economici subiecți ai sectorului întreprinderilor mici și mijlocii (forma SIMM20) pentru perioada A/2020, fără calculul obligațiilor suplimentare la buget (1 caz);

- neprezentarea declarațiilor privind TVA pentru perioadele fiscale L/10/2018-L/01/2019, fără calculul obligației fiscale la buget în perioada fiscală L/01/2019 (1 caz);

- neprezentarea dării de seamă privind reținerea impozitului pe venit, a primelor de asigurare obligatorii de asistență medicală și a contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii calculate (Forma IPC18), pentru perioada L/12/2018, cu calculul obligațiilor fiscale (1 caz);

- neprezentarea dărilor de seamă privind reținerea impozitului pe venit, a primelor de asigurare obligatorii de asistență medicală și a contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii calculate (Forma IPC18), pentru perioadele L/10/2018-L/11/2018, fără calculul obligațiilor fiscale (2 cazuri), fiind întocmit actul de control fiscal nr. 5-713409, prelungit pe formularul nr. 5-713410 din 22 octombrie 2021.

22. La 18 noiembrie 2021, în urma examinării actului de control fiscal nr.5-713409, prelungit pe formularul nr. 5-713410 din 22 octombrie 2021, Serviciul Fiscal de Stat a emis decizia nr. 656/4691 asupra cazului de încălcare a legislației comisă de către SRL”Indautosistem”, prin care:

- au fost calculate și încasate la buget sumele impozitelor, taxelor și altor plăți obligatorii estimate în rezultatul controlului în mărime de 18937 lei - impozit pe venit din activitatea de întreprinzător, 1100 lei - taxa pe valoare adăugată și 221230 lei - impozit pe venit reținut din suma dividendelor achitate;

- au fost încasate majorări de întârziere conform prevederilor art. 228 alin. (1) și (2) din Codul fiscal în sumă de 7827 lei pentru neachitarea în termen la buget a impozitului pe venit din activitatea de întreprinzător, pentru perioada fiscală A/2017, 333 lei pentru neachitarea în termen a taxei pe valoare adăugată, pentru perioada fiscală L/01/2019 și 69165 lei pentru neachitarea în termen a impozitului pe venit reținut din suma dividendelor achitate, pentru perioada fiscală L/12/20218;

- au fost aplicate amenzi pentru încălcarea legislației în sumă de 3787 lei (18937 lei x 20%) pentru diminuarea impozitului pe venit din activitate de întreprinzător, pentru perioada fiscală A/2017, conform art. 261 alin. (4) din Codul fiscal, 880 lei (1100 lei x 80%) pentru eschivarea de la calcul și de la plata taxei pe valoare adăugată pentru perioada fiscală L/01/2019, conform prevederilor art. 261 alin. (5) din Codul fiscal, 176984 lei (221230 lei x 80%) pentru eschivarea de la calcul și de la plata impozitului pe venit reținut din suma dividendelor achitate, pentru perioada fiscală L/12/2018, conform art. 261 alin. (5) din Codul fiscal, 1500 lei (500 lei x 3 cazuri) pentru nerespectarea modului de întocmire și prezentare a declarației cu privire la impozitul pe venit (forma VEN12), pentru perioada fiscală A/2017, a declarației privind TVA (forma TVA12), pentru perioada fiscală L/01/2019, a dării de seamă privind reținerea impozitului pe venit, a primelor de asigurare obligatorii de asistență medicală și a contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii calculate (forma IPC18), pentru perioada fiscală L/12/2018, conform prevederilor art. 260 alin. (1) din Codul fiscal, 4000 lei pentru împiedicarea controlului fiscal prin neprezentarea de explicații, date, informații și documente necesare Serviciului Fiscal de Stat asupra problemelor care apar în timpul controlului, prin alte acțiuni sau inacțiuni, conform art. 253 alin. (1) din Codul fiscal și 40000 lei pentru lipsa evidenței contabile, ceea ce face imposibilă efectuarea controlului fiscal, conform art. 257 alin. (5) din Codul fiscal.

23. Potrivit tabelului definitiv al creanțelor împotriva patrimoniului debitorului SRL”Indautosistem”, au fost validate creanțele Serviciului Fiscal de Stat în sumă totală de 665136,76 lei, constituite din creanțe chirografare de rangul III în sumă de 326549,90 lei și creanțe chirografare de rangul VI în sumă de 338586,86 lei.

24. Colegiul atestă că la 24 ianuarie 2022, în privința lui Alexandr Bacalov, care deținea funcția de director și contabil al SRL”Indautosistem”, a fost începută urmărirea penală conform semnelor constitutive ale componenței de infracțiune prevăzute de art. 252 alin. (1) din Codul penal.

25. La 30 martie 2022, lui Alexandr Bacalov i-a fost înaintată acuzarea, fiindu-i incriminată comiterea infracțiunii prevăzute de art. 252 alin. (1) din Codul penal.

26. Ulterior, prin ordonanța procurorului în Procuratura mun. Chișinău, Oficiul principal privind încetarea urmării penale din 30 martie 2022 a fost admisă cererea înaintată la data de 30 martie 2022 de către Alexandr Bacalov cu privire la încetarea urmăririi penale din motivul intervenirii amnistiei și a fost încetată integral urmărirea penală în privința lui Alexandr Bacalov din motivul intervenirii amnistiei, cu clasarea cauzei penale pe motiv că, nu este necesară continuarea procesului penal.

27. Prin urmare, la 5 august 2022, Serviciul Fiscal de Stat, a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Alexandr Bacalov cu privire la încasarea sumei de 665136,76 lei, făcând trimitere la prevederile art. 1998 alin. (1) din Codul civil.

28. Iar prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 17 ianuarie 2025, s-a respins acțiunea, ca neîntemeiată.

29. Nefiind de acord cu soluția primei instanţe, apelantul Serviciul Fiscal de Stat, în termenul legal a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 17 ianuarie 2025, solicitând admiterea cererii de apel, casarea integrală a hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

30. Verificând legalitatea şi temeinicia hotărârii instanței ierarhic inferioare în raport cu criticele formulate în cererea de apel şi materialul probator, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru conchide că soluția instanţei de fond privind respingerea acțiunii este una incorectă, rezultată din aprecierea incorectă a materialului probator şi interpretarea eronată a normelor de drept material.

31. Cadrul legal relevant speței sunt prevederile art. 5 alin. (1) din Codul de procedură civilă declară, că orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanță judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile şi interesele legitime.

32. Conform prevederilor art. 9 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, instanței judecătorești îi revine un rol diriguitor în organizarea și desfășurarea procesului, ale cărui limite și al cărui conținut sânt stabilite de prezentul cod și de alte legi.

33. Conform prevederilor art. 118 alin. (1) din Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

34. Conform prevederilor art. 9 alin. (1) din Codul civil, drepturile şi obligaţiile civile apar în temeiul legii, precum şi în baza actelor persoanelor fizice şi juridice care, deși nu sânt prevăzute de lege, dau naştere la drepturi şi obligaţii civile, pornind de la principiile legislației civile. Potrivit alin. (2) al aceluiaşi articol, drepturile şi obligaţiile civile apar: a) din contracte şi din alte acte juridice; b) din acte emise de o autoritate publică, prevăzute de lege drept temei al apariţiei drepturilor şi obligaţiilor civile; c) din hotărâre judecătorească în care sânt stabilite drepturi şi obligaţii; d) în urma creării şi dobândirii de bunuri în temeiuri neinterzise de lege; e) în urma elaborării obiectelor de proprietate intelectuală; f) în urma cauzării de prejudicii unei alte persoane; g) în urma îmbogăţirii fără justă cauză; h) în urma altor fapte ale persoanelor fizice şi juridice şi a unor evenimente de care legea leagă apariția unor efecte juridice în materie civilă.

35. Conform prevederilor art. 1998 alin. (1) din Codul civil, cel care acţionează faţă de altul în mod ilicit, cu vinovăţie este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, şi prejudiciul moral cauzat prin acţiune sau omisiune. Alin. (2) prevede că, prejudiciul cauzat prin fapte licite sau fără vinovăţie se repară numai în cazurile expres prevăzute de lege. Potrivit alin. (3), al aceluiași articol, o altă persoană decît autorul prejudiciului este obligată să repare prejudiciul numai în cazurile expres prevăzute de lege. Iar potrivit alin. (4), prejudiciul nu se repară dacă a fost cauzat la rugămintea sau cu consimţământul persoanei vătămate, cu condiţia că persoana cunoştea sau trebuia să cunoască consecinţele rugăminţii sau ale consimţământului, şi dacă fapta autorului nu contravine bunelor moravuri.

36. Raportând la caz prevederile legale sus-menționate, Colegiul civil reține că, pentru angajarea răspunderii civile delictuale, este necesară stabilirea existenței cumulative a condițiilor prevăzute de art. 1998 alin. (1) din Codul civil, și anume: existența unei fapte ilicite, producerea unui prejudiciu, existența raportului de cauzalitate dintre fapta ilicită și prejudiciu, precum și vinovăția autorului faptei. Aceste condiții urmează a fi analizate prin prisma circumstanțelor concrete ale cauzei și a probelor administrate, fără ca simpla existență a unei obligații fiscale neachitate de către o persoană juridică să atragă, prin ea însăși, răspunderea personală a administratorului acesteia.

37. În acest sens, Colegiul subliniază că obiectul prezentei acțiuni nu îl constituie încasarea repetată a obligațiilor fiscale de la SRL”Indautosistem”, acestea fiind stabilite prin decizia Serviciului Fiscal de Stat nr. 656/4691 din 18 noiembrie 2021 și validate în cadrul procedurii de insolvabilitate, ci repararea prejudiciului patrimonial cauzat bugetului public național prin acțiunile și

inacțiunile ilicite imputate intimatului Alexandr Bacalov, în calitatea sa de administrator și contabil al entității.

38. Prin urmare, obiectul prezentei acțiuni trebuie delimitat de raportul juridic fiscal existent între Serviciul Fiscal de Stat și contribuabilul SRL”Indautosistem”, întrucât răspunderea civilă delictuală a persoanei fizice este fundamentată pe propria conduită ilicită a acesteia, iar nu exclusiv pe calitatea sa de reprezentant al persoanei juridice.

39. În ceea ce privește prima condiție a răspunderii civile delictuale, respectiv fapta ilicită, Colegiul reține că aceasta se manifestă prin conduita contrară prevederilor legale, materializată atât prin acțiuni, cât și prin inacțiuni, atunci când autorul avea obligația legală de a acționa într-un anumit mod.

40. În speță, din materialele cauzei rezultă că intimatul Alexandr Bacalov deținea funcția de director și contabil al SRL”Indautosistem” în perioada supusă controlului fiscal, având, în virtutea funcției exercitate, atribuții privind organizarea activității economico-financiare a entității, asigurarea evidenței contabile, întocmirea și prezentarea declarațiilor fiscale, precum și respectarea obligațiilor fiscale ale contribuabilului.

41. Or, potrivit art. 181 din Codul fiscal, persoana cu funcție de răspundere responsabilă de stingerea obligației fiscale a contribuabilului este conducătorul acestuia sau o altă persoană care, în virtutea obligațiilor de serviciu, era obligată să asigure stingerea obligației fiscale în modul și în termenele stabilite de legislație.

42. Colegiul constată că obligațiile ce reveneau intimatului Alexandr Bacalov nu se limitau la reprezentarea formală a societății în raporturile cu terții, ci presupuneau asigurarea unei administrări corespunzătoare a activității economico-financiare a acesteia, inclusiv respectarea legislației fiscale și contabile.

43. În acest context, rezultatele controlului fiscal efectuat în perioada 11 octombrie 2021 – 22 octombrie 2021 relevă existența unor încălcări multiple ale legislației fiscale, care nu se rezumă la simpla neachitare a unor obligații bănești, ci vizează inclusiv eschivarea de la calcularea și achitarea impozitelor, neprezentarea declarațiilor fiscale, neprezentarea documentelor solicitate de organul fiscal și neasigurarea păstrării documentelor de evidență contabilă.

44. Astfel, prin actul de control fiscal nr. 5-713409, prelungit pe formularul nr. 5-713410 din 22 octombrie 2021, au fost constatate, între altele, diminuarea impozitului pe venitul din activitatea de întreprinzător, eschivarea de la calcularea și achitarea impozitului pe venitul reținut din dividendele achitate, precum și

necalcularea și neachitarea taxei pe valoarea adăugată aferente stocului de materiale existent.

45. Totodată, au fost constatate încălcări privind neprezentarea declarațiilor fiscale pentru mai multe perioade de raportare, lipsa documentelor de evidență și imposibilitatea efectuării unui control fiscal complet asupra corectitudinii calculării și achitării obligațiilor fiscale.

46. Colegiul apreciază că aceste împrejurări, analizate în ansamblul lor, prezintă relevanță pentru stabilirea caracterului ilicit al conduitei persoanei care administra și gestiona activitatea economico-financiară a societății.

47. În special, neasigurarea păstrării documentelor contabile și fiscale, precum și neprezentarea acestora organului fiscal, deși constituiau obligații inerente activității de administrare a societății, au avut drept consecință imposibilitatea verificării corespunzătoare a activității economice și stabilirii exacte a obligațiilor fiscale, circumstanțe care nu pot fi apreciate ca simple neregularități formale, în condițiile în care au fost constatate concomitent cu diminuarea obligațiilor fiscale și neachitarea unor impozite datorate bugetului public național.

48. Prin urmare, Colegiul consideră că instanța de fond urma să examineze aceste încălcări nu în mod izolat, ci prin raportare la funcția deținută de intimat, obligațiile legale ce îi reveneau și consecințele patrimoniale produse prin conduita acestuia.

49. În continuare, Colegiul reține că un element relevant în aprecierea conduitei intimatului îl constituie și faptul că, la 24 ianuarie 2022, în privința acestuia a fost pornită urmărirea penală conform semnelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 252 alin. (1) din Codul penal, iar la 30 martie 2022 i-a fost înaintată acuzarea pentru comiterea infracțiunii respective.

50. Potrivit materialelor cauzei, urmărirea penală viza faptele imputate în legătură cu insolvabilitatea intenționată a SRL”Indautosistem”, iar intimatul Alexandr Bacalov a fost vizat în calitate de persoană care exercita funcțiile de conducere și gestiune a activității economico-financiare a societății.

51. Ulterior, prin ordonanța procurorului din 30 martie 2022, urmărirea penală în privința intimatului a fost încetată integral ca urmare a intervenirii amnistiei, în temeiul Legii nr. 243 din 24 decembrie 2021.

52. Sub acest aspect, Colegiul consideră necesar să delimiteze efectele juridice ale amnistiei de consecințele civile ale faptei prejudiciabile.

53. Potrivit art. 107 din Codul penal, amnistia reprezintă actul care are ca efect înlăturarea răspunderii penale sau a pedepsei, reducerea pedepsei aplicate ori comutarea acesteia.

54. Prin urmare, amnistia constituie o cauză legală de înlăturare a răspunderii penale, însă efectele acesteia nu pot fi extinse, în mod automat, asupra raporturilor juridice civile și asupra obligației de reparare a prejudiciului patrimonial cauzat unei alte persoane.

55. În acest sens, Colegiul reține că încetarea urmăririi penale în privința intimatului Alexandr Bacalov nu reprezintă, prin ea însăși, o constatare a inexistenței prejudiciului sau a inexistenței unei conduite ilicite, după cum nici nu constituie o dezlegare asupra existenței ori inexistenței răspunderii civile delictuale.

56. Or, răspunderea penală și răspunderea civilă delictuală sunt forme distincte de răspundere juridică, cu finalități și condiții proprii de angajare.

57. Colegiul nu poate reține nici argumentul potrivit căruia simpla solicitare a intimatului de a beneficia de amnistie ar echivala cu o recunoaștere judiciară a vinovăției sale penale, întrucât o asemenea concluzie nu rezultă, în mod automat, din efectele juridice ale ordonanței de încetare a urmăririi penale.

58. Cu toate acestea, împrejurarea că intimatul a solicitat încetarea urmăririi penale în temeiul amnistiei, coroborată cu actele de constatare fiscală și cu celelalte probe administrate în prezenta cauză, urmează a fi apreciată în limitele valorii probatorii proprii fiecărui înscris.

59. Astfel, Colegiul nu atribuie ordonanței procurorului efectul unei hotărâri judecătorești de condamnare, ci examinează circumstanțele urmăririi penale ca elemente ale situației de fapt, fără a substitui procedura civilă unei proceduri penale și fără a considera vinovăția penală ca fiind stabilită prin simpla înaintare a acuzării.

60. În ceea ce privește prejudiciul, Colegiul reține că acesta reprezintă consecința patrimonială negativă produsă prin încălcarea drepturilor și intereselor legitime ale persoanei prejudiciate.

61. În speță, prejudiciul invocat de Serviciul Fiscal de Stat constă în diminuarea veniturilor bugetului public național ca urmare a nerespectării obligațiilor fiscale de către SRL”Indautosistem”, încălcări care au fost constatate în urma controlului fiscal și materializate prin decizia nr. 656/4691 din 18 noiembrie 2021.

62. Astfel, prin decizia menționată au fost stabilite obligații fiscale suplimentare, majorări de întârziere și sancțiuni fiscale, iar creanțele rezultate din aceste obligații au fost înaintate spre validare în cadrul procedurii de insolvabilitate a societății.

63. Colegiul acordă relevanță faptului că, potrivit tabelului definitiv al creanțelor împotriva patrimoniului debitorului SRL”Indautosistem”, creanțele Serviciului Fiscal de Stat au fost validate în cuantum total de 665136,76 lei, fiind constituite din creanțe chirografare de rangul III în sumă de 326549,90 lei și creanțe chirografare de rangul VI în sumă de 338586,86 lei.

64. Or, validarea creanțelor în cadrul procedurii de insolvabilitate confirmă existența obligațiilor patrimoniale ale debitorului față de creditorul bugetar și cuantumul acestora, conform rangului și valorii stabilite în procedura respectivă.

65. În consecință, prejudiciul invocat de apelant nu reprezintă o simplă estimare unilaterală, ci are la bază obligații fiscale stabilite printr-un act administrativ fiscal și ulterior validate în cadrul procedurii judiciare de insolvabilitate.

66. Colegiul subliniază că existența unei obligații fiscale în sarcina persoanei juridice nu determină, în mod automat, răspunderea personală a administratorului acesteia. Totuși, atunci când neexecutarea obligațiilor fiscale este consecința unor acțiuni sau inacțiuni ilicite imputabile nemijlocit persoanei care administra societatea, iar aceste acțiuni au contribuit la producerea unui prejudiciu patrimonial, poate deveni incidentă răspunderea civilă delictuală a autorului, în condițiile art. 1998 din Codul civil.

67. Prin urmare, în prezenta cauză, prejudiciul urmează a fi examinat nu doar prin prisma existenței obligațiilor fiscale ale societății, ci și prin prisma conduitei intimatului Alexandr Bacalov și a contribuției acesteia la producerea prejudiciului reclamat de Serviciul Fiscal de Stat.

68. În ceea ce privește raportul de cauzalitate, Colegiul reține că acesta presupune existența unei legături directe între conduita ilicită a autorului și rezultatul prejudiciabil produs.

69. În speță, raportul de cauzalitate urmează a fi apreciat prin prisma încălcărilor constatate în cadrul controlului fiscal, în special diminuarea obligațiilor fiscale, eschivarea de la calcularea și achitarea impozitelor, precum și neasigurarea evidenței contabile și fiscale a societății.

70. Aceste împrejurări trebuie examinate în interdependență, întrucât neîndeplinirea obligațiilor legale privind evidența contabilă și fiscală, coroborată cu încălcările constatate la calcularea și achitarea impozitelor și taxelor, relevă

existența unei conduite care a afectat posibilitatea stabilirii și încasării la timp a veniturilor cuvenite bugetului public național.

71. Astfel, Colegiul consideră că prima instanță nu a examinat suficient legătura dintre obligațiile legale ce reveneau intimatului în calitate de administrator și contabil, încălcările constatate în cadrul controlului fiscal și consecințele patrimoniale produse.

72. În ceea ce privește vinovăția, Colegiul reține că aceasta constituie atitudinea psihică a autorului față de fapta săvârșită și consecințele acesteia, manifestată sub forma intenției sau imprudenței.

73. În speță, vinovăția intimatului urmează a fi apreciată prin raportare la caracterul obligațiilor pe care le avea în virtutea funcției exercitate, la natura încălcărilor constatate, la perioada în care acestea s-au produs și la împrejurările în care societatea a ajuns în incapacitate de a-și executa obligațiile patrimoniale.

74. Or, intimatul Alexandr Bacalov deținea concomitent funcția de director și contabil al SRL”Indautosistem”, având atribuții directe în administrarea societății și în asigurarea evidenței contabile și fiscale a acesteia.

75. În aceste condiții, Colegiul apreciază că încălcările constatate nu pot fi analizate exclusiv ca obligații neexecutate de către persoana juridică, fără a fi examinată conduita persoanei fizice care avea responsabilitatea organizării și gestionării activității economico-financiare a entității.

76. Totodată, Colegiul reține că, în conformitate cu art. 133 alin. (1) pct. 18) și alin. (2) pct. 2) din Codul fiscal, Serviciul Fiscal de Stat are atribuția de a reprezenta statul în instanțele de judecată și în organele de urmărire penală în calitate de subiect de drepturi și obligații privind raporturile juridice fiscale, precum și atribuția de organizare și administrare a evidenței impozitelor, taxelor și altor venituri la bugetul public național.

77. Prin urmare, apelantul dispune de legitimare procesuală pentru valorificarea dreptului la repararea prejudiciului cauzat bugetului public național, în măsura în care demonstrează existența condițiilor legale ale răspunderii civile delictuale.

78. De asemenea, faptul că Serviciul Fiscal de Stat a înaintat la 25 martie 2022 o cerere în cadrul procesului penal, prin care a solicitat recunoașterea sa în calitate de parte civilă și încasarea prejudiciului, demonstrează că autoritatea fiscală a urmărit recuperarea prejudiciului produs bugetului public național.

79. Colegiul nu poate reține raționamentul instanței de fond potrivit căruia validarea creanței Serviciului Fiscal de Stat în cadrul procedurii de insolvabilitate

ar constitui un impediment pentru examinarea prezentei acțiuni, prin prisma efectului pozitiv al autorității lucrului judecat.

80. În acest sens, art. 143 alin. (8) din Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012 prevede că consemnarea judecătorului în tabelul definitiv consolidat al creanțelor are efectul unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile pentru toate creanțele validate, conform valorii și rangului lor, precum și pentru debitor, administratorul sau lichidatorul și creditorii chirografari și garantați.

81. Totuși, efectul juridic al acestei dispoziții trebuie interpretat în limitele obiectului procedurii de insolvabilitate, respectiv stabilirea existenței, valorii și rangului creanțelor față de patrimoniul debitorului.

82. Prin urmare, validarea creanței Serviciului Fiscal de Stat față de SRL”Indautosistem” nu echivalează cu stabilirea răspunderii personale a intimatului Alexandr Bacalov și nici nu exclude posibilitatea examinării unei acțiuni distincte întemeiate pe răspunderea civilă delictuală a acestuia.

83. În același context, Colegiul consideră neîntemeiată interpretarea instanței de fond referitoare la aplicabilitatea art. 123 alin. (2) din Codul de procedură civilă.

84. Potrivit normei menționate, faptele stabilite printr-o hotărâre judecătorească irevocabilă într-o cauză civilă soluționată anterior sunt obligatorii pentru instanța care judecă o altă cauză civilă și nu se cer a fi dovedite din nou, în condițiile participării acelorași persoane la proces.

85. Or, efectul pozitiv al autorității lucrului judecat privește faptele stabilite definitiv în cadrul litigiului anterior și nu poate fi extins asupra unor raporturi juridice distincte, care nu au constituit obiectul examinării în cauza precedentă.

86. În speță, validarea creanțelor Serviciului Fiscal de Stat a vizat obligațiile patrimoniale ale SRL”Indautosistem”, în timp ce prezenta acțiune are ca obiect repararea prejudiciului pretins a fi cauzat prin faptele personale ale lui Alexandr Bacalov.

87. Astfel, chiar dacă hotărârea de validare produce efectele prevăzute de art. 143 alin. (8) din Legea insolvabilității, aceasta nu soluționează problema răspunderii delictuale a administratorului și nu poate fi interpretată ca o hotărâre prin care s-ar fi stabilit inexistența unei asemenea răspunderi.

88. De asemenea, Colegiul consideră necesar să se expună asupra hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 5 februarie 2024, prin care a fost respinsă cererea lichidatorului privind atragerea la răspundere subsidiară a intimatului Alexandr Bacalov.

89. În acest sens, Colegiul reține că răspunderea subsidiară a membrilor organelor de conducere, reglementată de legislația insolvabilității, și răspunderea civilă delictuală, întemeiată pe art. 1998 din Codul civil, constituie instituții juridice distincte, care au condiții de angajare și premise juridice proprii.

90. Astfel, răspunderea subsidiară urmărește atragerea membrilor organelor de conducere la acoperirea pasivului debitorului, în condițiile și pentru temeiurile expres prevăzute de Legea insolvabilității, în timp ce răspunderea civilă delictuală are drept scop repararea prejudiciului cauzat printr-o faptă ilicită proprie.

91. Prin urmare, simplul fapt al respingerii cererii de atragere la răspundere subsidiară nu poate conduce, în mod automat, la concluzia inexistenței răspunderii civile delictuale a intimatului, atât timp cât obiectul și temeiul juridic al celor două acțiuni sunt diferite.

92. Mai mult, Colegiul reține că cererea de atragere la răspundere subsidiară a fost înaintată de lichidatorul SRL”Indautosistem” în cadrul procedurii de insolvabilitate, în timp ce prezenta acțiune a fost înaintată de Serviciul Fiscal de Stat în vederea reparării prejudiciului cauzat bugetului public național prin pretinsele fapte ilicite ale intimatului.

93. În aceste condiții, pentru aplicarea efectului pozitiv al autorității lucrului judecat, nu este suficientă simpla existență a unei hotărâri judecătorești anterioare care îl vizează pe același pârât, ci este necesar ca instanța să stabilească dacă faptele relevante pentru soluționarea prezentului litigiu au fost efectiv examinate și dezlegate în mod definitiv în cauza anterioară, cu respectarea condițiilor prevăzute de art. 123 alin. (2) din Codul de procedură civilă.

94. Or, instanța de fond nu a efectuat o asemenea delimitare și a dedus, în mod nejustificat, că respingerea cererii de atragere la răspundere subsidiară ar exclude posibilitatea angajării răspunderii civile delictuale.

95. Totodată, Colegiul reține că, prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 26 februarie 2025, a fost aprobat raportul final și bilanțul de lichidare al SRL”Indautosistem”, a fost încetat procesul de insolvabilitate, iar creanțele creditorilor față de debitor au fost considerate stinse.

96. Această împrejurare confirmă faptul că procedura de insolvabilitate a societății s-a încheiat fără stingerea integrală a obligațiilor patrimoniale validate, însă nu constituie, prin ea însăși, un temei de exonerare a unei persoane fizice de răspunderea civilă delictuală pentru prejudiciul cauzat prin propria faptă ilicită.

97. Or, stingerea creanțelor față de debitorul persoană juridică, ca efect al încetării procedurii de insolvabilitate, nu poate fi confundată cu stingerea unei

eventuale obligații de reparare a prejudiciului care are un temei juridic distinct și este imputată unei alte persoane.

98. În același timp, Colegiul subliniază că repararea prejudiciului nu poate conduce la o dublă despăgubire a creditorului, motiv pentru care cuantumul răspunderii trebuie să corespundă prejudiciului efectiv nereparat.

99. Prin urmare, Colegiul constată că prima instanță a acordat o interpretare excesivă efectelor juridice ale validării creanței și ale hotărârii de respingere a cererii de atragere la răspundere subsidiară, fără a examina distinct raportul juridic dedus judecății și condițiile răspunderii civile delictuale invocate de Serviciul Fiscal de Stat.

100. Or, circumstanțele referitoare la exercitarea de către intimat a funcțiilor de director și contabil, încălcările legislației fiscale constatate în cadrul controlului, lipsa documentelor de evidență contabilă și fiscală, precum și existența creanțelor bugetare validate impuneau o analiză complexă a conduitei intimatului și a consecințelor patrimoniale produse.

101. În aceste condiții, Colegiul apreciază că soluția instanței de fond, întemeiată preponderent pe efectul validării creanțelor în procedura de insolvabilitate și pe respingerea cererii de atragere la răspundere subsidiară, nu răspunde exigențelor unei examinări complete și multilaterale a cauzei.

102. În consecință, Colegiul civil ajunge la concluzia că motivele invocate de apelantul Serviciul Fiscal de Stat sunt întemeiate în partea în care se referă la interpretarea eronată de către instanța de fond a efectelor juridice ale procedurii de insolvabilitate și la omisiunea examinării distincte a răspunderii civile delictuale a intimatului Alexandr Bacalov.

103. Colegiul reține că suma de 665136,76 lei reprezintă cuantumul creanțelor validate în cadrul procedurii de insolvabilitate a SRL”Indautosistem”, prejudiciul fiind invocat ca rezultat al încălcărilor legislației fiscale constatate în perioada în care intimatul exercita funcțiile de director și contabil al societății.

104. În aceste circumstanțe, ținând cont de natura încălcărilor constatate, de atribuțiile legale ale intimatului, precum și de împrejurările în care s-a produs prejudiciul reclamat, Colegiul apreciază că pretenția apelantului privind repararea prejudiciului este întemeiată și urmează a fi admisă în cuantumul solicitat, în măsura în care acesta este confirmat prin înscrisurile justificative administrate în cauză.

105. În ceea ce privește cheltuielile de judecată, Colegiul reține că, potrivit normelor Codului de procedură civilă privind repartizarea cheltuielilor de judecată,

partea care a pierdut procesul urmează să suporte cheltuielile de judecată ale părții care a avut câștig de cauză, în condițiile legii.

106. Întrucât acțiunea Serviciului Fiscal de Stat urmează a fi admisă, iar apelul declarat de acesta urmează a fi admis, se impune încasarea de la intimatul Alexandr Bacalov în beneficiul statului a taxei de stat pentru examinarea cererii de chemare în judecată în sumă de 20504,07 lei și a taxei de stat pentru examinarea cererii de apel în sumă de 17428,46 lei, în total 37932,53 lei.

107. Pentru aceste motive, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru ajunge la concluzia de a admite apelul declarat de Serviciul Fiscal de Stat, de a casa integral hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 17 ianuarie 2025 și de a emite o nouă hotărâre, prin care acțiunea depusă de Serviciul Fiscal de Stat împotriva lui Alexandr Bacalov privind repararea prejudiciului material să fie admisă.

În conformitate cu prevederile articolelor 385 lit. c), 389-390 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru,-

D E C I D E:

Se admite cererea de apel declarată de apelantul Serviciul Fiscal de Stat.

Se casează hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 17 ianuarie 2025, cu emiterea unei noi hotărâri, după cum urmează:

Se admite cererea de chemare în judecată depusă de Serviciul Fiscal de Stat.

Se încasează de la Alexandr Bacalov, în beneficiul Serviciului Fiscal de Stat, suma de 665136,76 lei (șase sute șaizeci și cinci mii una sută treizeci și șase lei, 76 bani).

Se încasează de la Alexandr Bacalov, în beneficiul statului, suma de 20504,07 lei cu titlu de taxă de stat pentru examinarea cererii de chemare în judecată și suma de 17428,46 lei cu titlu de taxă de stat pentru examinarea cererii de apel, în total suma de 37932,53 lei (treizeci și șapte mii nouă sute treizeci și doi lei, 53 bani).

Decizia este definitivă, dar poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 2 luni de la data comunicării deciziei integrale.

Preşedintele şedinţei,

Judecătorul: Ana Panov

Judecătorii: Svetlana Vîșcu

Elena Bolocan